

„Вірою ми розуміємо,
що біжи словом Божим
збудовані.“

Єбр. 11:3

ВІРА Й НАУКА

105

ЛИСТОПАД — ГРУДЕНЬ

1979

FAITH and SCIENCE

Ukrainian Religious Magazine
101 Cambridge Road, Brookhaven, Pa., 19015
U. S. A.

105 NOVEMBER — DECEMBER 1979

Передплата: Річна 6.00 дол.
 Піврічна 3.00 дол.

Передплату посилати на адресу:

"Faith and Science"
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

З М І С Т

1. Боголюбство	1
2. Велика радість	2
3. Прийміть Його сьогодні	3
4. Христос з'явився	4
5. Не було місця	8
6. Відповідальність за слово	12
7. Велика таємниця	13
8. Братам	16
9. Другий прихід Христа	17
10. Шукаю людину	25
11. Злий дух	26
12. Крах епохи міфів (4)	27
13. Дорости	35
14. Розмови	35
15. Незабутній спомин	37
16. Загадка нафти	39
17. Звідусіль	40
18. З листів до редакції	41

БОГОЛЮДСТВО

"Отже, ви вже не чужі й не прихоськи, а співгромадяни
святим, і домашні для Бога". Ефес. 2:19

"Небесні з'єднуються з земними", — так вірить Церква, оспівуючи Різдво Христове.

Син Божий різдвяної ночі став Сином Людським, втілювався, щоб освятити і обожествити людську природу. Він об'явив Свою божественність у людській подобі, і відкрив люду можливість сприйняти Його божественність. Як Він сказав: "Як хто любить Мене, той слово Моє берегтиме, і Отець Мій полюбить його, і Ми прийдемо до нього, і оселю закладемо в нього" (Ів. 14:23).

Природній людині не так легко зрозуміти таке поєднання сторони Божої і сторони людської. Природній людині не так легко відчувати таку повноту Бого-людської любови. Але саме так Бог у Своїй благодаті сходиться з неба до нас і підносить нас від землі до Себе. Саме так творить новий народ, Боже суспільство, — Боголюбство. Власне, крізь призму Боголюбства Господь дивиться на нас і навчає нас дивитися на наших ближніх: "По правді кажу вам: що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, — те Мені ви вчинили" (Матв. 25:40).

Порушення такого принципу християнського пов'язане з тяжкими і страшними наслідками. Звідси — ганебне обезцінення людини, потопання її прав, виродливі форми деспотизму, терору, масової криміналістики, що так випучують себе за нашого часу. Відступ від Божого порядку однаково згубний і для духа, і для матерії, і для душі, і для тіла, і для культури, і для цивілізації.

А це означає, що дорога до добра і прогресу, до Бога і людини проходить через Бого-людську єдність, принесену на землю Господом нашим Ісусом Христом, прославлену ангельським співом величної різдвяної ночі: "Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях добра воля!"

І. А. Б.

ВЕЛИКА РАДІСТЬ

Ісус Христос, як і всі ми, був Немовлям. У Нього так само був Свій день народження.

Християнський світ від давніх часів святкує день народження Христа 25 грудня.

Усі події в житті Христа для віруючого серця близькі, дорогі і повні глибокого значення.

Майже на кожну важливу подію в житті Христа кожен раз відкрито реагували небесні сфери. Ісус одночасно був і мешканцем землі, і мешканцем небес. Він сказав про це Нафанаїлові: "Відтепер ви побачите небо відкрите та ангелів Божих, що на Людського Сина підіймаються та спускаються" (Ів. 1:51).

Небесними засобами було сповіщено людям і про Його народження у Віфлєсмі.

Тієї ночі, коли сталася ця подія, віфлєсські пастухи вартували на пасовиську своєю отару.

Аж ось ангел Господній з'явивсь коло них, і слава Господня осяяла їх! Відкрилася їм частинка небесного життя. Повіяло на них життям неземної країни, де радість, любов, краса, слава Божя.

Благословенна новина про народження Спасителя! Він наблизив ясність неба до мороку зем-

ного. Народжений Ісус приніс до нашого темного і черствого у грісі серця світло, життя і любов; і в ньому стало затишно, щасливо і прекрасно!

Небо віддзеркалилось у нас!

У душі бринить небесний гімн, що його співав небесний хор над Віфлєсмом. Торжествує обновлена Господом душа.

Ангели закінчили спів і відійшли до своїх небесних осель. Пастухи ж, почувши радісну новину про Спасителя, негайно пішли до Віфлєсму і побачили все те, про що їм було сповіщено. Вони не тільки почули про народження Спасителя, але знайшли Його. Для них Дитина, що лежала в убогих яслах, виглядала такою особливо гарною і чудовою, що вони довго оповідали про Неї всім. І всі, хто чув, тішились разом з пастухами незвичайною подією.

Кожній душі, якій відкриється хоча б краєчок неба, стає так приємно і добре! І лине вона до свого Спасителя, і дає Йому в себе найкраще місце.

Тут настає дружба.

Взаємна дружба між душею і Спасителем.

Я. Ж.

ПРИЙМІТЬ ЙОГО СЬОГОДНІ!

Тисячоліття проминали,
На світі панувала тьма.
Народ томився. Всі чекали —
Месію свого виглядали.
Проходив час, — Його нема...

Коли ж побачать наші очі
Те Сонце Правди, що зійде?
Чи сповняться слова пророчі,
Як все це станеться і де?

Ось діва, — кажуть, — вродить Сина,
Він нас спасе від всіх гріхів!
Чудова буде це новина
Для знатних, вбогих й пастухів.

Говорять, — буде Він Князь миру,
Ім'я Йому Еммануїл,
Порадник Він, зміцнить в нас віру,
Він — з нами Бог й небесних сил.

Багато тисяч літ чекали
Серед зітхання і надій.
Враз з неба співи залунали —
І Бог народ навідав Свій!

У Віфлезмі радість стала:
Хор ангелів співав в імлі,
Явилась з неба вічна слава,
Явився спокій на землі!

Прийшов Месія, всі ми знаєм, —
Щоб ми спасенними були!
Чого ж ми ще тепер чекаєм?
Чому Його не прийняли?

Прийміть Його сьогодні, друзі, —
В такий приємний день і час!
Бо може завтра по заслугі
Він скаже нам: “Не знаю вас!”

Адам Штурма

В. Домашовець

ХРИСТОС З'ЯВИВСЯ ВЗЯТИ НАШІ ГРІХИ

“І ви знаєте, що Він був з'явився, щоб гріхи наші
взяти, а гріха в Нім нема”. 1 Ів. 3:5.

Щоб узяти наші гріхи, потріб- га, але головною метою Його
не було з'явлення Бога в людсь- першого приходу було дати нам
кому тілі. Христос тому прийшов особисте об'явлення Бога і забра-
на землю не на те тільки, щоб ти наші гріхи. Він об'явив нам
сказати нам всю правду про Бо- незмірну любов Божу словом і

ділом. Усе Його життя і праця на
землі це спеціальне об'явлення
вічного, живого і доброго Бога,
нашого Творця і нашого небес-
ного Отця.

Він з'явився особисто

У Біблії всюди бачимо докази
того, що Бог мав до діла з людь-
ми особисто. Адам і Єва після
свого упадку, зустрівши Бога, пі-
знали свій гріх і Божу справед-
ливість. Авраам, прийнявши Бо-
га, та Його повеління, пізнав си-
лу Божої вірності в Його обітни-
цях. Яків відчув Божу силу, як
був переможений Богом у бороть-
бі. Мойсей побачив неодноразо-
во величність Божої святости і
чистоти. Ізраїль у Божім об'яв-
ленні на горі Синай пізнав вели-
кого й премудрого Законодавця.
Самуїл чув Божий голос і пізнав
Його слово. Ісаїя в храмі побачив
відкрите небо і Бога на пре-
столі, там він пізнав Божу свят-
ість і свою гріховність. Даниї-
лові Бог об'явив майбутність йо-
го народу й цілої панорами Бо-
жого плану для людей. Іван Хре-
ститель пізнав з'явленого Бога в
тілі та свідчив про Нього: “Він
Той, Хто за мною йде, Хто до
Мене був, Кому розв'язати ремін-
ця від узуття Його я негідний”.
А пізніше він каже ще так: “І я
бачив і засвідчив, що Він — Син
Божий!” (Ів. 1:27, 34).

Він з'явився як Месія

Христові учні пізнали на ділі,
що Він справді з'явився, як Ме-
сія, і що гріха в Нім нема. Нафа-
наїл засвідчив про Нього: “Учи-

телю, Ти Син Божий, Ти — Цар
Ізраїлів!” Петро відчув це дуже
сильно, коли сказав до Нього:
“Господи, вийди від мене, бо я
грішна людина!” Пізнала це та-
кож самарянська жінка, зустрів-
ши Месію, коли свідчила всім
про Ісуса: “Ходіть но, побачте
Того Чоловіка, що сказав мені
все, що я вчинила. Чи Він не
Христос?” Інші, вчувши Його за-
клик, покидали свої заняття та
йшли вслід за Ним, бо відчували
в Нім об'явленого Бога.

Чи пішли б ви за Христом сьо-
годні на Його заклик? Чи не знех-
тували ви вже неодноразово Йо-
го любовний заклик віддатися
Йому на спасіння від гріха та від
вічної загибелі?

Отже бачимо, що Боже об'яв-
лення є завжди сполучене з осо-
бистим з'явленням людині. Він
так же само особисто стукає до
кожного серця і в наші дні та за-
кликає впустити Його у ваше
життя. Він хоче об'явитися кож-
ному особисто, щоб усі знали Йо-
го правдиво та дійсно.

Він з'явився як безгрішний

Іван засвідчує про Христа так:
“І ви знаєте, що Він був з'явився,
щоб гріхи наші взяти, а гріха в
Нім нема”. Свого часу Він стояв
перед народом і книжники з фарисеями робили Йому різні заки-
ди, а Він у відповідь їм сказав:
“Хто з вас може Мені докорити
за гріх? Коли ж кажу правду,
чому Мені ви не вірите?” (Ів.
8:46). Вони відійшли розлучені,
бо не могли нічого зробити. Пе-
ред ними стояв Безгрішний і Свя-

тий, — Бог, що в тілі з'явився. За Ісусом наглядали, щоб знайти щось негідне, недобре або незгідне з Божою святістю у слові, в ділі, в поведінці або в думці, — однак не могли знайти нічого, — Він з'явився перед ними, як святий і непомильний Син Божий. “Бо ми маємо не такого Первосвященника, що не міг би співчувати слабостям нашим, але випробуваного в усьому, подібно до нас, окрім гріха” (Євр. 4:15). “Отакий нам потрібний Первосвященик: святий, незлобивий, невинний, відлучений від грішників, що вищий над небеса, що потреби не має щодня, як ті первосвященики, перше приносити жертви за власні гріхи, а по тому за людські гріхи, — бо Він це раз назавжди вчинив, принісши Самого Себе. Закон бо людей ставить первосвящениками, що немочі мають, але слово клятви, що воно за Законом, ставить Сина, Який досконалий навіки!” (Євр. 7:26-27). Ті слова, безперечно, говорять про божественність Ісуса, як нашого Господа і Бога.

Він з'явився взяти наші гріхи

Ангел сповістив Йосипові про Ісуса так: “І вона вродить Сина, ти ж даси Йому Імення Ісус, бо спасе Він людей Своїх від їхніх гріхів” (Мт. 1:21). А далше читаємо: “А все це сталося, щоб збулося сказане пророком від Господа, який провіщає: “Ось діва в утробі зачне, і Сина породить, і назвуть Йому Імення Еммануїл, що в перекладі є: З нами Бог!” Тільки Бог міг узяти

наші гріхи від нас і покласти їх усіх на Свого Улюбленого Сина, а нашого Спасителя Ісуса Христа. Тому Він мусив стати Агнецом Нового Заповіту, як про Нього свідчив Іван Хреститель: “Оце Агнецъ Божий, що гріх світу бере!”

Ті важливі слова вказують недвозначно на це, що ми всі є перед Богом грішні, “як написано: Нема праведного ні одного; нема, хто розумів би; немає, хто Бога шукав би, — усі повідступали, разом стали непотрібні, нема добротинця, нема ні одного! Гріб відкритий — їхнє горло, язиком своїм кажуть неправду, отрута зміїна на їхніх губах, уста їхні повні прокляття та гиркоти! Швидкі їхні ноги, щоб кров проливати, руїна та злидні на їхніх дорогах, а дороги спокою вони не пізнали! Нема страху Божого перед очима їхніми” (Рим. 3:10-18). Ап. Іван пише: “Кожен, хто чинить гріх, чинить і беззаконня. Бо гріх — то беззаконня” (1 Ів. 3:4). У тих словах є описаний жахливий стан усього людства від початку й аж до сьогодні. Тому всі люди потребують прийти в покаянні до Бога, щоб Він помилував кожного грішника особисто.

Він з'явився об'явити Богу любов

Ісус Христос прийшов на це велике діло, щоб об'явити нам Богу любов, яку небесний Отець виявляє їй до кожного блудного сина. Він з'явився, щоб дати Себе в жертву примирення для забрання гріха від нас і щоб дати

нам чисту одержу Своєї праведности.

Тому для кожної людини на цій землі зосталося одне з двох, про що говорить ап. Іван: “Кожен, хто в Нім (тобто в Христі) пробуває, не грішить; усякий, хто грішить, не бачив Його і не пізнав Його” (1 Ів. 3:6). Справді, яка користь людям мати релігію, навіть християнську, а не знати Господа Ісуса Христа особисто і не бачити Його сили, волі та доброту у своїм житті? Христос не є тільки історична Особистість, — але Він є живий навіки, як всемогутній, всюдиприсутній і всевідучий Бог, щоб мати з кожним із нас у нашому житті особисту спільність, щоб ми бачили Його очима віри і щоб ми пізнали Його. Хто знає Христа в своїм житті, той не грішить і не допускає у свою думку гріховної філософії життя, або безбожного блюзнірства, чи сатанинних ідей. Віруючий у Христа береже себе чистим від світу та від його пожадливоростей і марности, бо світ цей минається, а хто Богу волю виконує, той повік пробуває.

Він з'явився дати нам Свою праведність

Бог дав для всіх людей чудову можливість придбати життя чистоти і святости. Це є саме та блаженна можливість, про яку пише ап. Іван далше: “Діточки,—хай ніхто вас не зводить! Хто чинить правду, той праведний, як праведний Він!” Самі з себе ми не можемо чинити правди Божої. Гуманісти переконалися в без-

силлі своїх поривань бути чесними і добрими, а в головному, бути правдивими любителями людства. Тільки Христос може дати Свою силу з небесних висот, щоб виконувати волю Його та чинити правду на кожному кроці свого життя. Тільки тоді, як ми знаємо Його особисто і як Він є нашим Провідником і Порадником, ми можемо жити праведно. У наших силах виконувана праведність виглядає як брудна жебрача одежа, бо з себе самих ми не можемо нічого доброго зробити. З солоного джерела випливає тільки солонна вода. Дике дерево приносить тільки гіркі плоди. Тому Христос говорив ученому Никодимові та каже всім нам: Вам потрібно родитися згори, — від Слова Божого і від Духа Святого. Ми мусимо перше народитися від Бога, щоб бути дітьми Божими, щоб мати Божеську подібність і Божеську природу в собі, — тоді тільки можемо в повному послуху Йому чинити Його святу волю. Природна людина противиться Божим зарядженням, вимогам, законам і постановам. Грішна людина не любить користися Богові, щоб чинити Його волю. Як тоді вона може жити по-Божому і чинити Його праведність?!

Він прийшов знищити справи сатани

“Хто чинить гріх, той від диявола, бо диявол грішить від початку. Тому-то з'явився Син Божий, щоб знищити справи диявола” (1 Ів. 3:8). Який це жахливий стан людини, — бути в нево-

лі диявола і чинити все, що він тільки захоче. Крім того, грішна людина чинить ще все те, що вимагає від неї лукавий і перелюбний світ та її власні пожадливісті. Скільки біди, сварок, ненависті, гніву, зради і перелюбу є серед людей, які не знають Христа, а служать виключно сатані! Скільки родин розбитих дощенту через гріх, а скільки дітей терпить тільки через те, що батько та мати служать сатані та чинять гріх, а не хочуть впокоритися перед Господом і покаяться в своїх гріхах перед Ним! Ісус Христос прийшов узяти наші гріхи, і Він

прийшов знищити справи сатани в житті кожного, хто тільки бажає пізнати Христа особисто і зробити Його Господом свого життя. Чи не краще примиритися з Богом і розпочати нове праведне життя? Чи не приємніше жити в спокою і в блаженстві вже тут на землі та мати запевнене вічне життя?

Тому в цей чудовий день і в примний час ласки прийдіть до Христа і віддайте Йому своє серце на очищення, а душу свою на спасіння від вічної загибелі! Хай вам у цьому допоможе Сам Господь Ісус Христос!

НЕ БУЛО МІСЦЯ

“Бо в заїзді місця не стало для них”.
Луки 2:7.

Повища заява Слова Божого про історичну різдвяну подію залишила чорну пляму на власникові гостинниці у Віфлєсмі на всі віки. Однак, ця заява не є лише історичним фактом — цей факт повторяється ще й сьогодні. Трагедія нашого часу є ця, що і тепер можна побачити цю саму сцену в багатьох серцях, домах та суспільствах.

У цей великий день приходу Христа, коли Він прибув до своїх, то „свої” не прийняли Його”.

Не стало місця для Того, Хто зробив місце для всіх на землі, як написано: “Бо то Ним створено все на небі й на землі, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, — усе через Нього й для Нього створено!” Єдине місце, що для Нього знайшлося, то це ясла у стайні.

Ми готові запитати, чому найбільша історія всіх віків про найбільшу Особу в світі розпочалась у такому скромному оточенні?

Думаємо, що ця стайня віфлємська була символом першого контакту Христа з людством. Ця перша коліска Ісусова символі-

зує все просте, звичайне в цьому світі. Ця, можливо, занедбана стайня говорить про занедбаний світ, до якого Христос прийшов.

У Віфлєсмі для Христа не було місця, і тепер для Того, Хто є “дорога, і правда, і життя”, “Князь миру”, місця нема. Багато хто гарно говорять про Нього, але в серці і в домі своєму Його не бажають мати. Тим виповняються слова Христа, що Він сказав: “Оці люди устами шанують Мене, серце ж їхнє далеко від Мене!” (Мт. 15:8).

До цього, що в заїзді не стало місця для Христа, могли бути різні причини. Перше, можливо, що власник заїзду не знав, що це Небесне Дитя мало народитися. Без сумніву, в той особливий час в заїзді знаходилося багато значних гостей, заможних та пишно прибраних. І коли цих двох скромно вбраних подорожніх, Марія і Йосип, появились “без принади та пишноти”, то місця їм не було. І тим виповнилися слова пророчі, що “Він не мав принади й не мав пишноти, та краси не було, щоб Його пожадати!” (Іс. 53:2).

Чи ж не є та сама причина сьогодні, що народ Христа не приймає? Народ захоплений вигодами, розкошами та різними насолодами цього світу, зокрема в цей різдвяний сезон, до тієї міри, що про Христа забувають, не думають. Багато хто захоплений релігійною зовнішністю, що притягає прикрасами і формами, але Христова дорога, Його правда, життя для Нього, наука євангельська їх не надить. Та Богіві

дяка за це, що було чимало таких, та ще й тепер є, що полубили Христа, Його святу, вузьку дорогу і пішли за Ним.

Очевидно, ми цієї вимовки не маємо тепер, яку міг мати власник гостинниці колись у Віфлєсмі, що не знав, що це Христос мав народитись. Нам ангели сповістили, і цей голос лунає аж до сьогодні, що “народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь”. А що Він є Господь, то удоводнено Його силою, чудами, ознаками, смертю та воскресінням із мертвих. Сьогодні Він іде до нас вже не як Дитячко, але як могутній Спаситель, з Його простягнутими до нас пораненими руками, що свідчать про Його жертву на хресті Голгофи за нас. Він іде до нас із тисячами спасених чоловіків та жінок, які свідчать про Його спасаючу силу.

Друга можлива причина, чому власник заїзду не дав місця Христові, що він був зайнятий іншими справами. Чи не є це причина в багатьох людей сьогодні, що Христос є залишений за дверима їхнього життя?

Для Христа нема місця в багатьох домах.

Нема часу для читання Слова Божого, що є дуже важливою частиною християнського життя, як написано: “Нехай книга цього Закону не відійде від твоїх уст, але будеш роздумувати про неї вдень та вночі, щоб додержувати чинити все, що написано в ній, бо тоді зробиш щасливими дороги свої, і тоді буде щастити тобі” (І. Нав. 1:8). Також Давид сказав: “Я в серці своїм заховав

Твоє Слово, щоб мені не грішити проти Тебе” (Пс.119:11).

Багато хто не має часу для молитви — без чого життя духовне стає безсильним. Христос сказав, що “треба молитися завжди, і не занепадати духом” (Луки 18:1).

Багато людей так зайняті всілякими справами домашніми і позадомашніми, що не мають місця для Христа в їхніх думках. Слово Боже говорить нам: “Отож, коли ви воскресли з Христом, думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі” (Кол. 3:1-2). І знов ап. Павло написав: “Бо думка тілесна — то смерть, а думка духовна — життя та мир, думка тілесна — ворожнеча на Бога” (Рим. 8:9).

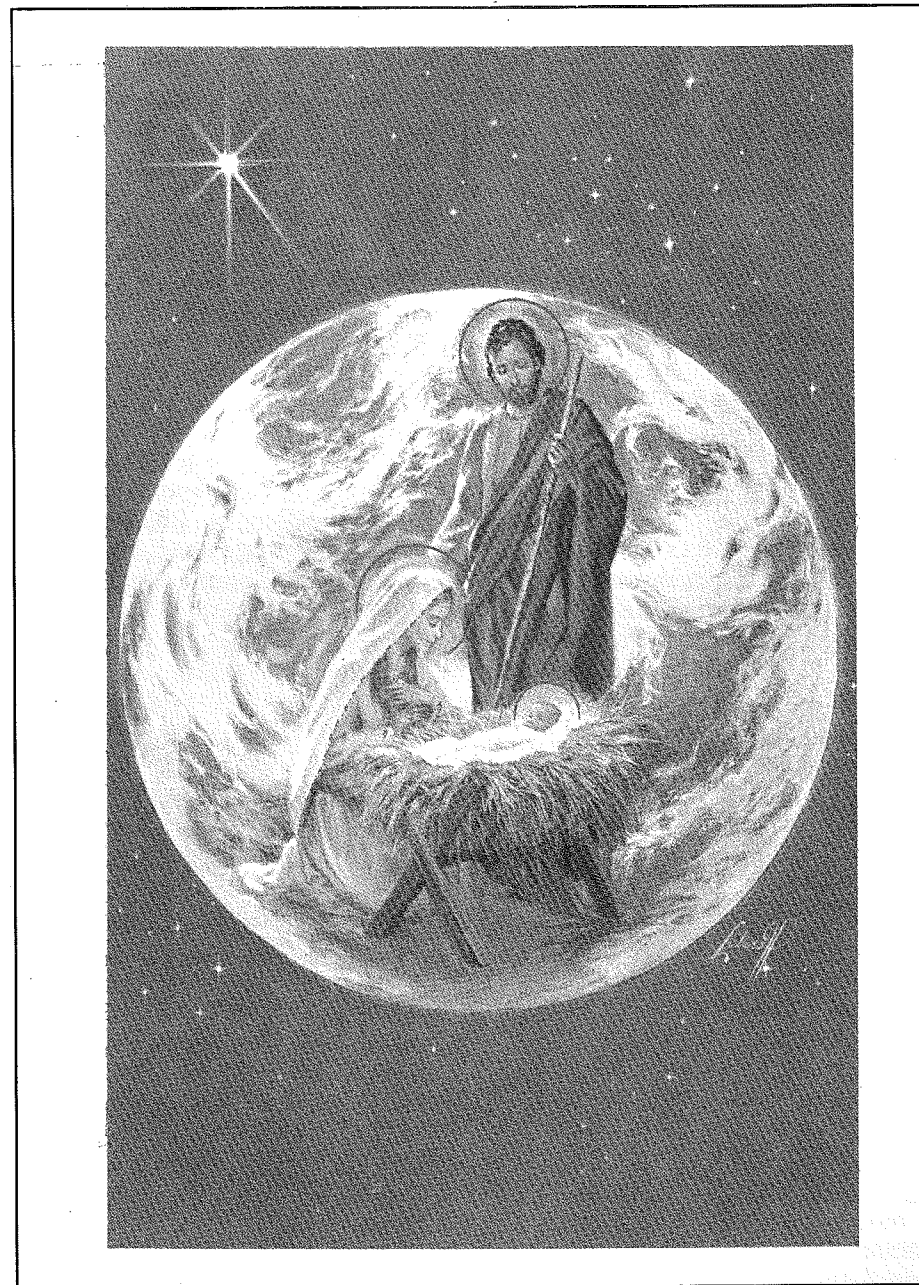
Наш сучасний світ можна прирівняти до передпотопного світу, коли народ думав тільки зло повсякденно. І написано, що “пожалував був Господь, що людину створив на землі. І засмутився Він у серці Своім. І промовив Господь: “Зітру я людину, яку Я створив, з поверхні землі” (Бут. 6:5-7). Тому ап. Павло радить нам: “Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі!” (Фил. 2:5). Звичайно, думки людини виявляються в її вчинках. Раніше чи пізніше людину розпізнається, що вона думає. Бо думка — джерело наших вчинків. Всілякі переступи та зло починаються від думок. Із тієї причини багато хто не має місця для Христа та Його науки, бо їхні серця і голови переповнені лихими думками.

Також Христові нема місця у серцях людей.

По природі серце людське є зіпсує. Очевидно, серце людини в Слові Божім означає більше, як лиш один із важливих органів тіла нашого. Воно є центром морального, духовного та інтелектуального життя. З серця “походить життя” (Пр. 6:23). Природне серце людини, за словами Христа, є переповнене “лихими думками, розпустою, крадежем, душоубством, перелюбством, здирством, лукавством, підступом, безстыдством, гордощами та безумством” (Мр. 7:21, 22). І для Христа там місця нема. Але коли людина дозволить Небесному Лікарєві, Богові, виконати трансплантацію серця, як Він говорить: “Я дам вам нове серце, у ваше нутро, і викину камінне серце з вашого тіла, і дам вам серце із плоті” (Єз. 36:26), що Слово Боже називає новим народженням (Ів. 1:13), тоді Христос буде мати місце в такому серці.

Чи у вашому серці є місце для Христа сьогодні?

Ще інша причина могла бути, чому власник заїзду не прийняв Марії та Йосипа, то це матеріальна втрата. Можливо, скромний одяг цих двох подорожніх заставив його думати, що вони не зможуть багато заплатити, що буде втратою для нього. Так само буває і сьогодні. Є багато людей, які не бажають дати місця Христові в їхньому житті, бо оглядаються на втрату, яку мусли б понести задля Христа. Це може бути певна витрата фінансова, або втрата друзів, втрата задоволень тіла, або втрата часу, що його потрібно зужити для

справи Божої. Але Той, Хто бажає бути нашим Гостем, сказав: "Коли хоче хто йти вслід за Мною, хай зречеться самого себе, і хай візьме щоденно свого хреста, та й за Мною йде" (Луки 9: 23).

Для тих, хто полюбить Христа від усього серця, ніяка ціна ані жертва не є завелика, щоб понести задля Нього. Нам приходиться на думку певний юнак з високою освітою, який замість того, щоб користатися вигодами цього світу, вирішив піти на працю місію. Його батько, президент великого підприємства, намагався переконати сина, щоб залишився при ньому і прийняв становище вице-президента, за плату в п'ять разів більшу від тієї, яку він мав отримати як місіонер. Але син не

погодився на пропозицію батька, сказавши: "Тату, плата, яку ти мені хочеш дати, є дійсно велика, і я тобі дуже за це вдячний, але праця, яку ти мені пропонуєш, в порівнянні з працею, яку я прийняв, є дуже маленька".

У цю різдвяну пору, і на всі дні нашого життя, ми повинні віддати перше місце для Христа. Він говорить: "Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду" (Об. 3:20). Тому відкріймо двері серця нашого для Цього Небесного Гостя сьогодні, щоб і про нас, як про власника заїзду у Віфлємі, не було записано в Книзі Небесній, що для Ісуса Христа в нас місця не стало.

І. Думич

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СЛОВО

Більшість людей не стежать за значенням слів, що ними послуговуються у своїй розмові. Щоденно розмовляють і говорять, не застановлюючись над ефектом і наслідками своїх слів.

Чи ми судимо надто швидко? — Це є упередження.

Чи ми любимо переносити колоритні новини? — Це є розпускання пліток.

Чи ми невірною передаємо суть справи? — Це є неправда.

Поставмо собі три питання перше, ніж скажемо слово: Чи це добре? Чи це потрібно? Чи це правда?

"Кажу ж вам, що за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня!" — попередив Господь Ісус Христос (Матв.12:36).

Велика таємниця

(Дослід Божого відкриття про Церкву)

2.

"Створю йому поміч, подібну до нього".

Буття 2:18.

Перший Адам був створений за образом Божим.

Уся земля з усім, що на ній росло, жило і рухалось, створена для Адама і тільки ради нього існувала. "Небо, — небо для Господа, а землю віддав синам людським!" (Псал. 113:24). Бог поставив Адама господарем над всією землею, всіх тварин підпорядкував йому. Таким чином, Бог дав йому прекрасне володіння. Посередині цього володіння Бог приготував для Свого улюбленця Едемський сад. Звідси Адам мав керувати усім підвладним йому життям, як так само поради та доглядати сад (Бут. 2:15).

Та найвищою славою і радістю для Адама було те блаженне спілкування, яке він мав із Самим Господом. Коли закінчувалися всі Адамові денні обов'язки, тоді, за Своєю любов'ю, Бог ушановував Своє мале відображення на землі, тобто Адама, Своїми відвідинами (Бут. 3:8). Спілкування таке було для Бога великою приємністю, адже Він сказав: "Радість Моя — із синами людськими!" (Припов. 8:31).

Під час цих відвідин Він, очевидно, відкривав Своему улюбленцю багатенно таємниць про оточуючу його природу, а так само все більше і більше Сам від-

кривався йому. Скільки ж то задоволення і радості мав Адам у володінні чудовою планетою і всім створінням, а особливо яким надмірно щасливим відчував він себе у спілкуванні з Самим Творцем!

Чого ж Адамові ще не вистачало?

Якби Бог запитав його: "Адаме, тобі лиш треба вимовити слово, чого б ти ще бажав, Я все дам тобі", — то Адамові прийшлося б відповісти: "Боже, але Ти і так обдарував мене всім необхідним. Я маю всього стільки, що не зможу його використати. Я всім задоволений. Жодних інших потреб і жадань у мене нема. А над усе, — Ти є зі мною. "Хто ж мені на небесах, окрім Тебе? А я при Тобі на землі не бажаю нічого!" (Псал. 72:25).

Якщо в Адама не було жодних потреб, то у Бога було ще щось таке, чого Він до певного часу Адамові не дав. Зоставалася надзвичайно блаженна таємниця, якою Він хотів пізніше несподівано обрадувати його.

У Своїй невичерпній любові і мудрості Бог мав один засіб, яким Він хотів особливо збільшити щастя людини. Таким чином, за милостивим Божим передба-

ченням, Адамові ще чогось не вистачало: не вистачало помічниці радості. Адже поділена радість — подвійна радість.

В Адама був Хтось, Хто стояв над ним, Хто любив і благословляв його: Бог. Далі, в нього було багато тварин, що стояли під ним, яких у свою чергу він міг збагачувати, але не було нікого, хто знаходився б поруч нього, нікого подібного до нього, з ким він міг би ділити всю славу і блаженство, що він мав, тому Бог сказав: “Не добре, щоб бути чоловіку самотнім. Створю йому поміч, подібну до нього” (Бут. 2:18).

Подібно, як Адам був єдиний на землі, в якому можна було бачити подобу Богу, так Син Божий, єдиний на всьому небі, Який тієї самої подоби і тієї істотності з Отцем Своїм: Він є сяєвом слави та образом істоти Його у вищому значенні слова (Євр. 1:3).

Подібно, як Адам був щедро обдарований і благословенний улюбленець Божий, так Син Божий є в незрівнянній любові Отця — “Однороджений Син, що в лоні Отця” (Ів. 1:18).

Від вічності, перше створення будь-якої істоти, Він був радістю і захопленням Отця. Потребою Отцівської любові було благословляти Його і дати Йому чудове, незмірне і велике Царство. Ради Нього все створено, що створено, як на землі все було створено для Адама. Бог Сина Свого настановив за Наслідника всього (Євр. 1:2). Він володар

неба, як Адам був володарем землі: “Перша людина — з землі, земна, друга Людина — із неба Господь” (1 Кор. 15:47).

Як Адамові дано право керувати всім земним створінням, так Царство Сина населене багатьма легіонами ангелів, які з великою радістю виконують кожне слово Його: “І нехай Йому вклоняться всі ангели Божі” (Євр. 1:6). Але найславніший від усієї небесної слави, що Отець дав Христу, найславніший від усіх створених для Нього істот, був Сам Отець. У Його любові і в Його лоні Христос мав найповніше задоволення та радість. Так було споконвіку, раніше ніж були створені світи. Він каже: “Господь Мене мав на початку Своєї дороги, перше чинив Своїх, спервовіку, — відвіку була Я встановлена, від початку, від правіку землі. Народжена Я, як безодень ще не було, коли не було ще джерел, водою обтяжених... то Я майстром у Нього була, і була Я веселощами день-у-день, радіючи перед обличчям Його кожночасно, радіючи на земнім крузі Його, а радість Моя — із синами людськими!” (Прип. 8:22-31).

Те саме пише й ап. Павло: “Він є образ невидимого Бога, роджений перш усього творива. Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, — усе через Нього й для Нього створено! А Він є перший від усього, і все Ним стоїть” (Кол. 1:15-17).

Таким чином, Христос називається “Майстром”, Який здійснив

велике будівництво світу за планом Божим. Через Нього Отець усе створив, що для Нього ж призналося. Він народжений від Отця перше всіх віків. У вічності, перед створенням неба і землі, Він був у Отця, і в святому спокій і в самотності вічного Боже-ства мав повне задоволення — свята Трійдиність має в Собі таку безмежну повноту найчудовішої істотності, що вповні задовольняє Себе і не потребує жодного створіння, щоб почуватися вповні блаженною. Не з тією метою Отець вирішив для Сина Свого приготувати в подарунок створіння, ніби Син без такого створіння почувався б не вповні блаженным, а тільки тому, щоб ще збільшити ту радість, яку Він і без того вже мав. Він — живий Бог, і все, що живе, знаходиться в стані постійного зростання. Хоч радість Його повна (навіть тому, що вона була досконала), але вона могла і повинна була стати ще більшою.

Ось чому Отець і вирішив зробити Христу величний подарунок і створити для Нього такий світ, який з його численними і чудовими створіннями міг би принести Йому багато нової радості, до того Ним ще не пережитої. Що такий план Отця справді досягнув своєї мети, бачимо із Христових слів, сказаних Ним про Божу творчість: “Я (цебто Христос — Божа Премудрість) майстром у Нього була, і була Я веселощами день-у-день, радіючи перед обличчям Його кожночасно”. Коли нові створіння одні за одними перед Його очима входи-

ли до буття, чого перед тим ніколи не було, — коли кожна думка Отця висловлена Ним (адже Він є “Слово”) тієї ж митті викликала прекрасне і чудове створіння, тоді Він радів і тишився. Коли вся світобудова з усім її населенням була вдосконалена, і коли Отець увінчав Христа Царем над усім, — тоді блаженство Його досягло такої височини і величі, в порівнянні з яким блаженство Адама було тільки малесеньким відображенням, було тільки тінню.

Чого того часу не вистачало Сину Божому?

Хто відважиться сказати, що Йому чогось не вистачало? Вповні щасливим був уже до створення небес та ангелів, — ще щасливішим після них. Проте велика любов Отця не заспокоїлась: бо Він знав ще один засіб, аби радість Христа ще збільшити. Божа мудрість мала на меті ще одну таємницю, а Його всемогутня і повна любови воля вирішила відкрити цю таємницю, яку бажають збагнути ангели (1 Пет. 1:12).

Хоч Бог відкрив цю таємницю після заснування світу і після створення ангелів, однак вона займала перше місце між рішеннями, прийнятими Богом тоді, коли ще наш світ не існував. Окрім цілого світу, подарованого Синові, Отець бажав зробити ще один подарунок. Отцівська любов вирішила, що Христу ще чогось не вистачало. У блаженному і переповненому любов'ю Христовому серці було ще місце для когось,

хто знаходився б біля Нього, з ким Він міг би поділяти благословення і блаженну спільність Отця.

Над Ним стояв Отець, Який любив і благословляв Його, бо ж Він сказав: "більший за Мене Отець" (Ів. 14:28). Під Ним стояли ангели, які отримували щастя і благословення від Нього. Біля Нього було ще вільне місце, яке Отець бажав заповнити. Йо-

го заповнила Церква Христова. Це було вирішенням Самого Отця.

"О глибино багатства, і премудрости, і знання Божого! Які невідомі присуди Його, і невідомі дороги Його! Бо хто розум Господній пізнав? Або хто був дорадник Йому?" (Рим. 11:33-34).

(Продовження буде)

Л. Ш.

БРАТАМ

Коли б любив тут щиро наш брат брата,
Коли б над міру вгору тут не ріс,
Для Бога б більшу користь тим приніс,
І в небі більша всім була б заплата.

Коли б не кожен сам, а разом в силі
Орали той широкий переліг, —
Тоді б один одному допоміг,
Були б і світлом людям й Богу милі.

Коли б про справу більше вміли дбати,
Не про свою, а тільки про Христа,
Тоді б любов ще більше ця свята
Навчала щиро інших шанувати.

Коли б в житті тут кожен не лїнився,
А працював у поті тут чола: —
Була б у світі Богові хвала,
Тоді б Христос у небі звеселився.

Григорій Домашовець

"Вибрані твори"

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА

(Продовження)

б. Пісня ридання

Двадцять другий псалом, співаний на мотив "Ланя зорі до-світної", — це феноменальний пророчий псалом, чудо пророчої дослівності в поезії. Він є п'ятим з черги місянським псалмом. Написання його припадає на дні життя Давида, його автора, тобто між 1010—968 рр. до Христа.

Характерною властивістю того псалма є саме те, що він був написаний тоді, коли римської імперії ще не було й ніхто в Ізраїлі аж до вавилонської неволі (600 року до Хр.) не знав про розп'явання людей на хресті, бо це був римський і грецький спосіб смертного карання невольників і громадян поневолених народів. У Ізраїлі був знаний лише один спосіб карання на смерть, а саме: каменування. Так належало карати людей, засуджених на смерть, за Мойсєвим законом і свідки мусили перші кинути на обвинуваченого й засудженого на смерть каменем.

Але тут, у Двадцять другому псалмі, зле відношення людей, страждання на хресті та внутрішні переживання Страждальця описані так, немовби хтось справді їх уже пережив. Коли б цей псалом не був стародавнім документом, декому важко було б повірити й прийняти його достовірним, бо хто міг би уявити собі в таких деталях страждання і опи-

сати Того, Хто вмирав у муках на хресті за наші гріхи і беззаконня. Цей псалом є дуже важливим доказом богонатхнення книги Псалмів і всього Писання.

Цей псалом дуже докладно і драматично зображує нам переживання людини, розп'ятої на хресті. До речі, так драматично написаний цей псалом, що навіть і речення є короткі, рвані, думки уривані, нескінчені й неповні, дослівно такі, які, звичайно, людина говорить, ридючи, схлипуючи у хвилюванні, під час великого страждання, часто глибоко віддихаючи. Тому дехто й називає той псалом "Піснею ридання".

Цей дуже важливий факт увидить нас до єдиного можливого пояснення і розуміння змісту того псалма, хоч є щонайменше три різні спроби пояснити значення думок, виражених у ньому.

Релігійні раціоналісти і модерністи жиди завзято противляться місянській інтерпретації того псалма. Вони приписують накреслені в ньому переживання виключно Давидові, авторові псалма.

Трудність їхня, безперечно, полягає у встановленні описаного переживання у даному періоді життя Давида. Однак з біблійної історії його життя дуже важко встановити час такого важкого переживання Давида, яке описане в цьому Двадцять другому

псалмі. Ні період переслідування Давида Саулом, ні час Авесаломового повстання, ані моменти з сирійської війни не відповідають до особистих переживань Давида, так чітко накреслених у цьому псалмі.

Інший спосіб пояснення того псалма є розбивати його думки на певні фракції, — одні приналежні пережиттям Давида, а інші — переживанням Христа на хресті. Клопіт з таким поглядом є саме той, що він робить викладача псалма відповідальним пояснити, що відноситься до Давида, а що до Христа. До певної міри можна було б погодитися з тим поглядом, що тільки прообразно цей псалом може відноситися до одного з важких душевних переживань Давида, але дослівно він відноситься виключно до Христа та Його переживань на хресті. Але й серед душевних переживань важко знайти щось, що аж так глибоко могло б торкнутися душі Давида.

Все-таки переважна більшість викладачів Слова Божого уважає цей псалом, як велике пророцтво про Христа, бо він в докладних провіщеннях вказує на заступничу смерть Христа за грішників на хресті. Для нас немає найменшого сумніву, що Двадцять другий псалом є дослівним месіянським пророцтвом, яке сповнилося в стражданнях і смерті Христа на хресті, якими Він відкупив грішних людей, що повірили в Нього, від вічної загибелі.

Дехто аргументує проти наведеного розуміння псалма тим, що

він ніколи не пояснювався жидівськими вченими в месіянський спосіб. Але вони або не обізнані з жидівською літературою, або просто не знають тих важливих фактів, що жидівські вчені в святих Писаннях у всякий можливий спосіб хотіли власне пояснити той псалом у немесіянський спосіб, і це їм під жодним оглядом не вдавалося. Це доказує, що не аж так легко боротися проти пророчої правди, записаної у Святому Письмі.

Єдине належне і правдиве пояснення того псалма є месіянське. Ні Давид, ні ізраїльський народ, ні один з первосвящеників не перенесли в дослівному розумінні того, що описане в псалмі, але це все пережив тільки наш Спаситель і Господь Ісус Христос на хресті, коли Він добровільно поклав Своє святе життя у жертву на викуп за багатьох. Тільки Новий Заповіт Господа нашого Ісуса Христа дає повне і правдиве пояснення тих слів, що записані в Двадцять другому псалмі. Всі інші пояснення не мають правдивої основи, бо не можуть відноситися до жодного з особистих переживань царя Давида.

Крім основної, головної цитати слів першого вірша Двадцять другого псалма, які вголос промовив Христос під час розп'яття на хресті, є щонайменше два дуже важливі відносники Нового Заповіту, які свідчать про сповнення того псалма Христом. Отже, у першій мірі, Христос могутнім голосом покликав початковими словами того псалма: “Бо-

же мій, Боже мій, нащо мене Ти покинув?” (Пс. 22:1 пор. Мт. 27:46). Далі, прямі цитати і відносники на месіянське сповнення слів того псалма знаходимо ще в Ів. 19:24 і в Євр. 2:11-12, про що ще будемо розважати згодом.

Для нашого духовного збудування і упевнення віри в Господа Ісуса Христа найкраще буде перевірити й порівняти дослівно все написане в цьому псалмі до переживань Христа і до слів євангелістів, які, безперечно, за натхненням Святого Духа засвідчили цілком недвозначно про месіянське розуміння і значення того псалма в своїх Євангеліях і в апостольських посланнях.

За змістом своїм Двадцять другий псалом ділиться на три частини: 1. Страждання Месії, вв. 1-18, 2. Молитва Месії, вв. 19-21 і 3. Слава Месії, вв. 22-31. Центром уваги нашого вивчення є перша частина, яка дуже детально описує страждання Христа та яка дуже докладно сповнилася, згідно Євангелій і апостольських послань.

Перший вірш (за поділом Куліша, другий за Огієнком) починається словами, які сильним голосом сказав розп'ятий Христос при кінці перебування темряви, яка покрила Голгофу від полудня аж до третьої години по полудні. Під час темряви Христос страждав у мовчанні, залишений людьми і залишений учнями. Він покійно ніс наші гріхи на Собі й виконав повну мірку карання за наші беззаконня — залишений Богом-Отцем. При кінці тих важких страждань почувся потуж-

ний голос із хреста: “Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?” Євангелісти Матвій (26:46) і Марко (15:34) записали той центральний із семи Христових висловів на хресті в арамейській мові з метою пригадати читачам, які знали ту мову, текст першого вірша Двадцять другого псалма, щоб тим способом вказати на той факт, що крім першого вірша й усе інше в цьому псалмі сповнилося по відношенню до Христа на горі Голгофі.

Від жидівських безвірників не раз можна почути, що Ісус не був справжнім Месією, але вживав месіянські пророцтва для того, щоб тільки показати сповнення того пророцтва, немовби Він був Месією. Не можна уявити собі фальшивого месію, який хотів би так добровільно піти на неописні страждання хресної смерті, щоб тільки показати себе месією й щоб у передсмертних агоніях він міг думати й удавати, що він сповняє пророцтво. Христос у невимовних муках тіла та в страшній агонії душі внаслідок розлуки з Отцем кликав до Бога не тому лише, щоб сповнити пророцтво, але тому, що Він мав велику тугу за Своім Отцем і що Він дослівно переніс усе те, що було написано про Нього в пророчих писаннях. Він випив чашу гіркоти за наші гріхи аж до дна і кликав до Бога з туги і з болю серця, бо Він справді був залишений Богом на хресті.

Другий вірш провіщує страждання Христа під час ясности дня, і під час темряви, яка була від полудня до третьої години по

полудні. Усі три євангелисти синоптики засвідчують про цю особливу темряву (пор. Мт. 27:45, Мк. 15:33, Лк. 23:44). Слід запитати, що це не було затемнення сонця. По-перше, тому що під час повного місяця не може бути затемнення сонця, астрономічно це цілком неможливе, а по-друге, тому що затемнення сонця триває дуже коротко — усього тільки сім хвилин, а темрява була аж три години.

Вірші третій до п'ятого вказують на почуття глибокого осамітнення й сердечного болю від покинення Богом Страждальця, Який протягом усієї вічності ніколи з Богом-Отцем не розлучався, тому Він згадує про минуле Ізраїлю, який наслідком гріха часто попадав у горе, неволі і переживання, але коли батьки ізраїльського народу надіялися на Бога — Він їх визволяв, коли кликали до Нього — Він їх вислухував і спасав, а коли своєю надією на Бога покладали — вони не посоромилися. А праведний, святий, безгрішний, незлобивий Спаситель світу висить на хресті, весь залитий кров'ю, дуже обезсилений, осоромлений перед народом, у нарузі від противників, у погорді в людей — покинутий навіть Богом, за наші гріхи. Це ми всю вічність мали бути покинені Богом за наші беззаконня, але Він узяв наш гріх на Себе, був покинений Богом і постраждав смертю хресною замість нас.

“А Я — черв'як, а не чоловік, посміховище людське й погорда в народі” (в. 6). Ті слова спов-

нилися не лише в тому, як при-нижено в порівнянні до людини чувся Христос на хресті — як черв'як, що почервонів у своїй власній крові й від спеко-ти сонця на розпеченій землі, але й у тому, яким безсовісним нелюдям глумуванням зневажали й ранили Його душу насмішники в такому жахливому стражданні. Чи може бути ще більша підлість людська від тієї, щоб завдати такого страшного терпіння і тишитися з того невимовного горя іншої людини та ще й глумувати з неї у її неописній біді?!

Вірш сьомий сповнений абсолютно дослівно, як про це передають нам євангелисти (див. Мт. 27:39, 41, 44, Лк. 23:36).

Вірш восьмий так само сповнився дослівно, і ті пророчі слова вживали для глумування з Христа на хресті книжники, первосвященники і старші (пор. Мт. 27:42, Пс. 69:19-20).

Дев'ятий і десятий вірші вказують на божественність Христа від Його народження; тут описане спеціальне відношення Сина Божого до Свого Отця; тут також підкреслена думка про Божу опіку над Ним, коли Він, як “Бог у тілі явився” на землю і був ще Немовлям. Але тепер, на хресті — Він покинутий Богом, виданий на посміховисько, на глум і на наругу, без підтримки і без потіхи.

Відчуваючи близьку смерть, Христос бачить Себе, як описано в Пс. 22:11-13. Справді Він не мав помічника. Той, Хто взяв гріх світу на Себе, як Відкупи-

тель, не міг мати помочі ні від кого, Він мусив понести повну мірку кари за гріх людства усіх віків, як його Заступник. Тому у Своему великому ділі відкуплення людського роду Христос мусив бути Самий, бо ніхто не міг Йому в цьому допомогти. Хреста могли допомогти нести Йому інші люди, але нести тягар кари і страждань за весь людський рід на хресті міг тільки Він Один. Башанські бики, розгнзудані бугаї, товсті, ситі, сильні й брутальні, готові топтати й толочити — це старшина юдейська, яка з якнайдикішою лютістю завзялася знищити Месію — Господа нашого Ісуса Христа (пор. Ів. 11:47-50, 53, 57, Мт. 27:1-30). Вони відкривали свої брехливі пащі перед народом, на суді в синагозі, на суді перед Пилатом і навіть на Голгофі, немов лев, щоб ричучи, шматувати без співчуття і без милосердя.

Вірші 14-тий і 15-тий є незвичайно драматичні в своїм детальнім описі всіх внутрішніх переживань Розп'ятого за наші гріхи на хресті.

“Я розлитий, немов та вода”, — великий вплив крові, сильний піт від страшного болю тіла та спеки сонця, негасима спрага та цілковита втрата сил дали Йому таке почуття (Ів. 19:34). Це ідіом єврейський для цілковитого обезсилення (пор. Єг. 7:5).

“І всі кості Мої поділились”, — це, безперечно, сталося внаслідок розтягання обезсилених лігаментів під тягарем тіла, яке висі-

ло на цвяхах (Ів. 20:25, Кол. 2:14).

“Стало серце Моє, немов віск”, — тобто перестало мати чуття, втратило силу спротиву; наступила повна резигнація до того, що з Ним сталося. Людина в цьому стані чекає якнайшвидшого кінця. Життєві сили виснажені до кінця, а тіло скалічене необоротно; коли б навіть тепер зняли з хреста — тілом Він був би калікою назавжди. Серце “розплилось у Моєму нутрі”, тому немає найменшої сили волі, ані бажання до дальшого життя і боротьби.

“Висохла Моя сила, мов лущиння”, — ті слова виявляють жажливу дію страждань Умиряючого на хресті, все віддав Він ради спасіння людського роду, — все Своє святе життя і всі Свої божеські сили. На хресті Христос переніс те, що неможливо описати людськими словами, ані уявити людським розумом — щось поза межами болю.

“І прилип Мій язик до Мого піднебіння”, — той вислів вказує на цілковите виснаження наслідком великої втрати крові і води й на невимовну спрагу. Це сповнилося, коли Христос на хресті проказав: “Прагну!” (Ів. 19:28-29, пор. Пс. 69:21).

“І в порох смертельний поклав Ти Мене”, — ті слова не означають, що Христове тіло пізніше бачило зотління, бо тіло Його не бачило зотління (Пс. 16:10), але вони вказують на те, що Христове тіло після віддання духа було в стані тіла Адама перед тим, як Бог вдихнув у нього духа життя (Бут. 2:7).

У віршах від 16-го до 18-го описані римляни — представники поганського світу, які були на Голгофі й виконували розп'яття, глузуючи та знущаючись над Христом.

“Бо пси оточили Мене”, — про значення слова “пси” належить дивитись у Мт. 15:26-27 та Мк. 7:27-28. Ісус Христос Сам пророкував про те, що Він буде виданий поганам “на наругу, та на катування, і на розп'яття” (Мт. 20:19, Мр. 10:33, Лк.18:32-33). У Євангелії читаємо, що римські воюки також глузували з Христа, як Він висів розп'ятий (Лк. 23:36-37).

“Обліг Мене натовп злочинців” — тобто люди, які чинили найбільший злочин в історії людства. Юдеї видали Христа римлянам, а ті розп'яли Його, щоб тим злочинном доказати, що всі згрішили й нема праведного ні одного. Під хрестом були представники обраного Божого народу — юдеї, і представники найпотужнішої імперії світу тих часів — римляни, „бо замкнув Бог усіх у непослух” (Рим. 11:32) та „все зачинило Писання під гріх” (Гал. 3:22). Дуже цікава думка в цьому відношенні є висловлена в молитві перших християн (Дії 4:27-28). За Словом Божим ізраїльський народ є винний перед Богом за розп'яття Христа (Дії 2:23, 36, пор. Дії 5:28, 7:51) так само, як і римський народ з усіма іншими народами світу.

“Прокололи вони Мої руки та ноги Мої”, — слова ті можуть дослівно відноситися тільки до розп'яття Господа нашого Ісуса

Христа. Про розп'яття Христа засвідчили євангелисти (Мт. 27:35, Мк. 15:24-25, Лк. 23:33, Іва. 19:18, 23-24). Дехто з противників з-поміж безвірників аргументують, що Христос не був прицвяхований до хреста, інші твердять, що були прицвяховані тільки руки, а не ноги. Але Слово Боже засвідчує нам про дослівне сповнення того пророцтва. Євангелист Іван, описуючи розп'яття Христа, цитує Зах. 12:10, — “Дивитися будуть на Того, Кого прокололи” (пор. Об. 1:7). Дехто вважає, що це відноситься тільки до проколення Ісусового боку списом. Тут нема потреби сперечатися, бо є інші місця, які вказують цілком недвозначно, що не тільки бік Христа був проколений, але й руки і ноги; див. Ів. 20:20, 25, 27, — тут Христос вказує на руки й на бока, тобто на Свої рани для ототожнення, що Він — воскреслий, є Той Самий, Хто помер на хресті; але див. Лк. 24:39-40, де Христос показує учням Свої руки і ноги для такого ж ототожнення Себе з Розп'ятим на хресті. Отже, бачимо, що слова Пс. 22:16 по відношенню до розп'яття Христа через прибиття Його рук і ніг до хреста цвяхами сповнилися дослівно. Прямо сказано про проколення рук і ніг Христа цвяхами в Кол. 2:14, де слова “прибивши” дослівно означає „прицвяхувавши”.

“Я рахую всі кості свої”, — дослівніше було б перекласти — “Я можу порохувати всі кості Мої”, — це опис такого стану людини, яка висить на відцвях-

них ранах рук і ніг, і під тягарем тіла та внаслідок розтягання костей рук і хребта розчленовуються кістка від кістки. Якщо взяти до уваги, що прицвяховані ноги Розп'ятого не могли дати майже жодної підтримки, що вага тіла була яких 85 кілограмів і що руки були під кутом на двадцять градусів до перехрестя, то за ефектом колінчастого важеля, знаного в механіці, сила розтягування рук була 124 кілограми; з такою ж силою цвяхи роздирали рани на кожній руці протягом шести годин, бо Христос висів на хресті від години 9-тої ранку до 3-тьої по полудні. Пророчим словом через Єремію Господь говорить про Свої муки і про Свій біль такими словами: "Чи є такий біль, як Мій біль, що завданий Мені?" (Плач 1:12), а також — "Послухайте но, всі народи, і побачте Мій біль!" (Плач 1:18).

"А вони придивляються і бачать нещастя в Мені", — дослівно в оригіналі так: "вони дивляться і витріщили очі на Мене". Євангелисти описують, що дуже багато людей було на Голгофі під час розп'яття Христа і, безперечно, їхні почуття були протилежні до Нього. Дехто, можливо, сподівався чуда і, дивлячись на Нього з острахом, чекали на хвилину, коли Він зійде з хреста, бо в думці їхній могло бути те, що коли Він міг воскресити Лазаря, то й міг зійти з хреста. Але коли Він не сходив з хреста, то вони почали вірити, що за "богозневагу", бо за Бога Себе видавав, спіткало Його таке велике нещастя.

Однак, вони не пригадали собі в той час пророцтва Іс. 53:4-6, де написано, що "Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був" (в. 5).

"Вони ділять для себе одягу Мою, а про шату Мою жеребка вони кидають", — навіть така деталь сповнюється дослівно, як про це записано в Мт. 27:35-36, Мк. 15:24, Лк.23:34, Ів. 19:23-24. Євангелист Іван іде до всіх деталей опису тієї важливої події з того огляду, що його Євангелія була написана найпізніше, й що він бажав якнайсильніше підкреслити докладність сповнення пророцтва — "щоб збулося Писання", "вояки ж це й зробили" (19:24). Його запис належить кожному докладно перевірити й вивчити зокрема з того огляду, що й Сам Ісус Христос говорив Своїм учням про необхідність сповнення пророцтва, й що ходу подій ніхто змінити не може, бо Боже Слово мусить сповнитися дослівно: "Оце в Єрусалим ми йдемо, і все здійсниться, що писали Пророки про Людського Сина. Бо Він виданий буде поганам, і буде осміяний, і покривджений, і обплюваний, і, збичувавши, уб'ють Його, — але третього дня Він воскресне!" (Лк. 18:31-34).

Як віруючі в Бога й спасені Христом, ми мусимо вважати на велику цінність сповнення пророцтва Біблії, бо це є Боже чудо, яке Він чинить в історії людства. Він сказав, — і Він це зробить! І в наші часи Бог дає нам важливі ознаки щодо незабарного Другого приходу Господа нашого Ісуса Христа на землю.

Який дивний є той Двадцять другий псалом! І, справді, яке це чудо такого дослівного його сповнення в Христі Ісусі! Чи не повинні всі вище наведені факти спонукувати в нашому серці це

більшої віри, що так же само сповняться пророцтва про Його Другий прихід?

(Далі буде)

В. Домашовець

ШУКАЮ ЛЮДИНУ

Жив у давнину (404—323 рр. до Р.Х.) грецький філософ Діоген, суворий проповідник високої моралі. Він роздумував про людей і, дивлячись на їхнє життя, похитував головою.

Люди гоняться за скарбами, майном; у гордощах домагаються слави. Заглушується сумління — нічого! Аби тільки досягнути бажаного. Дрібницею людям видається і продаж душі.

Подібно справа виглядає і сьогодні, як у давнину.

Роздумував Діоген — роздумував, і побачив у всьому цьому лише саму марноту.

Хвилюються, метушаться люди, наче очманілі, обманюють, ненавидять одні одних. Без жалю, без докору сумління придумують і руйнують своїх конкурентів. Хапаються за золото, щоб задовольнитись його дзвінкістю та блиском.

Та ось наближається кінець і смерть покриває людину своїм страшним саваном. Затремтіла душа, пополотніла людина, розпачливо стискає кулаки, але надаремне — пальці закликають.

Падають монета за монетою, і в дзвінкості їхній чується похоронна мелодія — "безумний!"

Розважав Діоген: — Гнатися за скарбами, багатством, щоб при смерті все залишити! Ні, надто коштовне життя моє для цієї марноти. Адже живу тут один раз, і не вільно розтрачувати життя нерозумно. Адже це не повновартісні люди. Це сліпці. Їх не можна вважати реальністю.

І ось одного разу, одного чудового сонячного дня, Діоген з'явився з запаленим ліхтарем на вулиці. Люди хитали головами і питали: — Чого шукає ця людина з ліхтарем серед ясного дня?

— Шукаю людину! — відповідає філософ.

Загальне здивування збільшувалось. Діогена порахували ненормальним. А хто ж справді був ненормальний?

Виникає питання — а скільки за нашого часу є людей? Про більшість можна сказати тільки: „народився, жив, помер”. Тут і вся їхня біографія.

Людиною є той, хто знає своє високе призначення, розуміє справи вічності, живе Божим вічним життям, хто не волочить свою безсмертну душу по брудних завулках низькості і невір'я.

Є такі дні, коли в родині йде все тихо і мирно. Всі люб'язні, щирі, милі, допомагають одні одним, поступаються в усьому охоче, і, хоч трапляються труднощі, в домі відчувається приємно й затишно.

Але чи так завжди?

Ні, на жаль, не завжди. Навіть у тій родині, де моляться і читають Слово Боже, може здійнятися буря, повіють пронизливі вітри, що морозять душу. Несподівано набігає хвиля злого духа, який підбурює, викликає недовір'я і навіть злість між людьми, які так недавно ще чулися щасливими.

Як же приходять ця жахлива, гнітюча зміна, що погашує радість, любов, що заглушує добро-сердечність?

Тут можна перерахувати зовнішні причини. Нервові роздратування, перевтома працею та обов'язками, дрібні невдачі та труднощі, чи поважні внутрішні страждання, що про них не можна оповісти нікому. Крім того, очевидно, недолік пильнування, постійності в молитві, недостача спільності з Господом. Мала іскра запалює великий ліс. Ворог наших душ саме чекає такого моменту. Він не терпить мирного і щасливого життя. Приходить і псує квітучий родинний сад.

Це ті дні, коли, розхвильовані, обминаємо один одного, коли під-

вищена вразливість, опановує недовір'я, коли між чоловіком і жінкою, батьками і дітьми підіймається перешкода, яка, здається, вже ніколи не усунеться. Любов перетворилася на лід; кожен сам бореться у своїй безрадній самотності. Може трапитися, що власник гарячого темпераменту не витерпить, і тоді здіймається буря; блискавки мигтять у повітрі, гримить оглушливо грім, а слова, немов гострі стріли, впливаються в друге серце. Тут мовчати не випадає. Все негарне й образливе спливає наверх, має бути висловлене, хоч при цьому тяжко докоряє сумління. Всі застави зриваються, нема кінця непорозумінням і підозрі. Хіба ангели Божі не відвертають свої обличчя і не залишають таких упертих людей, а злий дух хіба не стає їхнім дорадником?

Як сумно дивиться людина на такі дні! Як радо заховалася б від Бога і людей! Бажаємо бути християнською родиною, справді любимо одні одних, а разом з тим можемо власний дім наповнити горем.

Як добре, що Господь дав нам Свою чудову пораду, щоб легко переборювати кризи та труднощі: "Спротивляйтесь дияволу, — то й утече він від вас. Наблизьтесь до Бога, то й Бог наблизиться до вас" (Яков. 4:7-8).

Ф. В.

Напад внутрішнього ворога

"Утопії вже збуваються, і ми стоїмо тепер перед другою, значно тяжчою проблемою: як зробити так, щоб вони не збулися повністю", — писав філософ М. Бердяєв.

Коли ввійшов до своїх берегів розлив ентузіазму на честь сучасного людського генія, що досягнув здатність перетворювати утопії в дійсність, прояснилось усвідомлення, що людина від цього щасливішою не стала. У суперечностях між своїми успіхами та укладом нових порядків розгубилася вона. Від чудового вдається до безглузлого, від доброго переходить до злого, втрачає орієнтацію і не може зрозуміти себе в цьому світі, знайти своє місце, дати собі раду.

Наш вік переживає удар з повсюдною дезорганізацією людського суспільства. Ми присутні при буреломному краху всієї краси людини. І цей злам переважає її досягнення та, наче тяжка хвороба, діє на неї й отруює її всю радість.

Висновки багатьох ідеологів, що людина вже не прогресує, а регресує.

Криза сучасна в світі — це криза не тільки економіки, а й людини, суспільства в цілому.

У своєму зверненні до американського народу 16 липня 1979 року президент Картер, між іншим, так і зазначив:

"Країна переживає глибоку кризу, що далеко виходить своїм значенням за рамки чисто енергетичних питань. Це криза довір'я до демократичних інституцій, загрожуюча самому існуванню вільного американського суспільства. Люди виявились у владі низьких, споживчих інстинктів, у забутті тих ідеалів і принципів, які лягли наріжним каменем у фундаменті будівлі свободи.

Країна, яка оспівувала працелюбність, міцні родинні зв'язки, тісні зв'язки між людьми і віру в Бога, пішла дорогою егоїзму і нерозважного споживання, забувши виповнити порожнечу, яка утворилася внаслідок відсутності у житті мети та віри в майбутнє".

Серед серйозних передумов кризи — криза ідеології, моралі, криза довір'я до людини, до творчої сили її розуму, до духовних цінностей, з чим людина втрачає свою людську гідність і стає жертвою свого внутрішнього варвара. В її характері загострюються інстинкти звірини, егоїстичної, жорстокої, хижої. Одержимість злом стає напрямною її поведінки.

У родині не без виродка, — ця народна правда прикладається до всіх віків. Проте в нашому віці виродки ці виявились у такій пропорції, що надали свої специфічні характерні риси цілому суспільству.

Зло в усіх його виглядах і формах дошкульно вдаряє народи всіх країн нашої планети. Якщо до Другої світової війни деякі країни, як наприклад, Фінляндія, Норвегія, Японія, служили прикладом чесності і порядку, то за нашого часу злочинність позбавила їх колишньої слави і переповнила їхні в'язниці злодіями, вбивцями та іншими кримінальними типами.

Ще два десятки років тому американці не знали, що треба замикати хати, автомобілі, ставити ґрати на вікнах. А тепер чесний обиватель не знає, за скількома замками зберегти свій запрацьований добуток, не знає, від кого і де оберігатись. Проїти-ся ввечері вулицями міста, зайти і відпочити в парку належало до славної і давньої традиції. Сьогодні ж із заходом сонця не скрізь безпечно поїхати автомобілем, любитель давньої традиції прикутий страхом до хати і змушений задовольнятися красою природи по телебаченню. Кількість охоронців вуличного порядку доведена з рахунком чотири на 1000 душ населення. В'язниці не вміщують різного віку злочинців, а небезпека для мирного населення не зменшується.

Недалеко міста Веніс у Флориді знаходиться невеликий музей поліції. Між експонатами, що проймають холодом відвідувача, висить одна таблиця, написана великими літерами. На ній перестерігаючи факти криміналістики сучасного американського життя:

Кожного року вчинюється 2 250 000 тяжких злочинів.

Від 1958 року злочини збільшилися в п'ять разів швидше, ніж приріст населення.

Тепер 4 тяжкі злочини вчинюються кожної хвилини; одне вбивство кожної години щодня; одна крадіжка кожної півгодини; один злісний напад кожних чотири хвилини; одне пограбування кожних п'ять хвилин; одне злодійство із зломом кожних 32 секунди.

Протягом цього року (1979) шкоди від злочинів обійдуться платникам податків у 27 мільярдів доларів.

Два офіцери будуть вбиті при виконанні своїх службових обов'язків цього тижня, а 16 783 буде поранено при нападі.

Не приховати жодною приодобленою пропагандою поведінки так званої нової людини, виробленої за залізною і бамбуковою заслонами та за берлінською стіною.

Помимо застосування антигуманних засобів масового урядового терору та тяжких партійних переступів проти народу, в такій провідній соціалістичній країні, як наприклад, Радянський Союз, згідно з опублікованими даними в журналі "Грані", в 1960 році було вчинено 3 мільйони злочинів, у 1968 році — 4 мільйони, у 1972 році — близько 5 мільйонів.

Замісник голови КДБ генерал Цвигун у своїй доповіді на XXIV з'їзді КПРС поінформував, що в країні злодійства, грабунки і хуліганські напади відбуваються майже щосекунди, а протягом

кожних декількох хвилин чиниться згвалтування чи вбивство. Кожного місяця в судах розглядається 4 тисячі кримінальних справ, кожного року до таборів конвоюється 120 тисяч засуджених.

Звичайно, в керівників країни є свої розрахунки, чому все, що стосується злочинності, ніколи не публікується в загальнодоступній пресі.

Коли одного разу на нараді в Академії суспільних наук при ЦК КПРС поставили питання Р. Руденку, генеральному прокурору СРСР, чому не публікуються відомості про зменшення злочинності, то він коротко відповів: "Якби зменшувалися, ми б публікували".

Відомо, що всі, приналежні до урядової еліти чи, за виразом Джіласа, до "нового класу" в Радянському Союзі, живуть у привілейованих умовах. Проте це не страхує їхніх дітей від криміналістики. Зіпсуття молодих розбещенців сягає таких розмірів, що уряд змушений утримувати для них окремі поправчі табори.

Кожного вечора від Москви і до найвіддаленіших закутків країни, озброївшись ножами, сокирами чи будь-чим гострим, виходять на вулиці і до заулків шукачі кривавих пригод.

Журналіст Б. Бочштейн оповідає, що якимось завідуючий 67-ої московської лікарні запропонував: "Чи хочете побачити потерпілих від хуліганства? Приїжджайте під вечір, на шосту годину. Саме почнуть привозити перших". Коли він приїхав, то пер-

ших двох з ножевими ранами вже готували до операції. Третій лежав у приймальні. З розтрощеної тім'яної кістки стирчало обламане пляшкове дно. Санітарні машини не знали спочинку цілу ніч. До ранку не тільки кімнати, а й коридори були заставлені ліжками з нічними жертвами.

У газетах не друкують, що вагати підлітків тероризують вечорами міські околиці. Що два юнаки, зазіхнувши на ковзани, що належали їхньому приятелю, задушили його, а труп спалили. Що п'ятнадцятирічний п'яниця затоптав у під'їзді свого дому діда. Що в молодіжному гуртожитку справляли весілля. Після півночі хтось із найближчих друзів кинув думку: чому б не згвалтувати молоду? Так і зробили: молодого зв'язали, а молоду "гуртом" згвалтували.

У Москві також є музей криміналістики Головного управління внутрішніх справ Мосміськвиконкому. Сугубо засекречений. Відвідини тільки за спеціальними перепустками. Злочинність тут представлена в її справжньому вигляді. У шістьох просторах залах виставлені фотографії злодіїв, бандитів, грабіжників, гвалтівників, фальшивомонетчиків, зломщиків, шахраїв, організаторів домів розпусти, "ведмедників", "кльоквоників", убивць. Тут же і знаряддя злочинів: ножі, кастети, ломи, рушниці, відмички, кинджали, сокири, приладдя для розрізування сейфів, пістолети звичайні, пістолети, замасковані під портегари, під палиці, під парасолі, під авторучки, під жіно-

чі сумки... Усім цим знаряддям принесено комусь смерть, когось покалічено, спричинено комусь шкоду.

В інших країнах, де преса вільна, населення оповіщається про кожну подію, часто навіть переходячи міру.

Що дегуманізація на повному ходу, приклади скрізь і щоденно. Не так давно в каліфорнійському місті Сан-Дієго шістнадцятирічній дівчині спало на думку зайнятися полюванням. Вона взяла рушницю, яку подарував їй добрий тато, наблизилась до вікна і відкрила стрілянину по подвір'ю початкової школи, що була навпроти. Невагаючись, застрілила директора школи, тоді сторожа, що підбіг допомогти директорові, та поранила кількоро дітей, що перелякано бігали на шкільному дворі. Цілих шість годин зайняло поліційній облозі, щоб приборкати здичавілу злочинницю. Коли ж репортери запитали, що штовхнуло її на такий нелюдський учинок, вона з усмішкою відповіла: "Мені просто забажалося розважитись. Чим же іншим зайнятися нудного понеділка?"

А ось свіжі сліди від традиційного дитячого святкування "Халловін", увечері 31 жовтня ц. р.

Гурт підростків у масках підійшов до двох людей, що спокійно йшли вулицею в Квінсі, і без усякої причини вистрілили в груди чоловікові та поранили ножем стегно.

Деякі підростків напали в Брукліні на дванадцятирічного хлопця і, кидаючи на нього камінням та яйцями, вигнали на

брук, де налетів на нього автомобіль і на місці забив.

На двох одинадцятирічних дівчаток напали в Інвуді дві вісімнадцятирічні дівчини і почали їх бити. На щастя, наспіла поліція й арештувала розбишак.

А якими почуттями керуються іранські студенти, які разом з їхнім державним провідником домагаються від Америки, щоб видала їм на розправу хворого шаха? "Смерть шахові!" "Спокійна смерть є надто легкою для шаха!" — бунтують вони. І це діється саме тоді, коли цілий світ говорить про права людини.

Жахає те, що злочинні елементи складаються не тільки із суспільних випадків та осіб дефектного мислення.

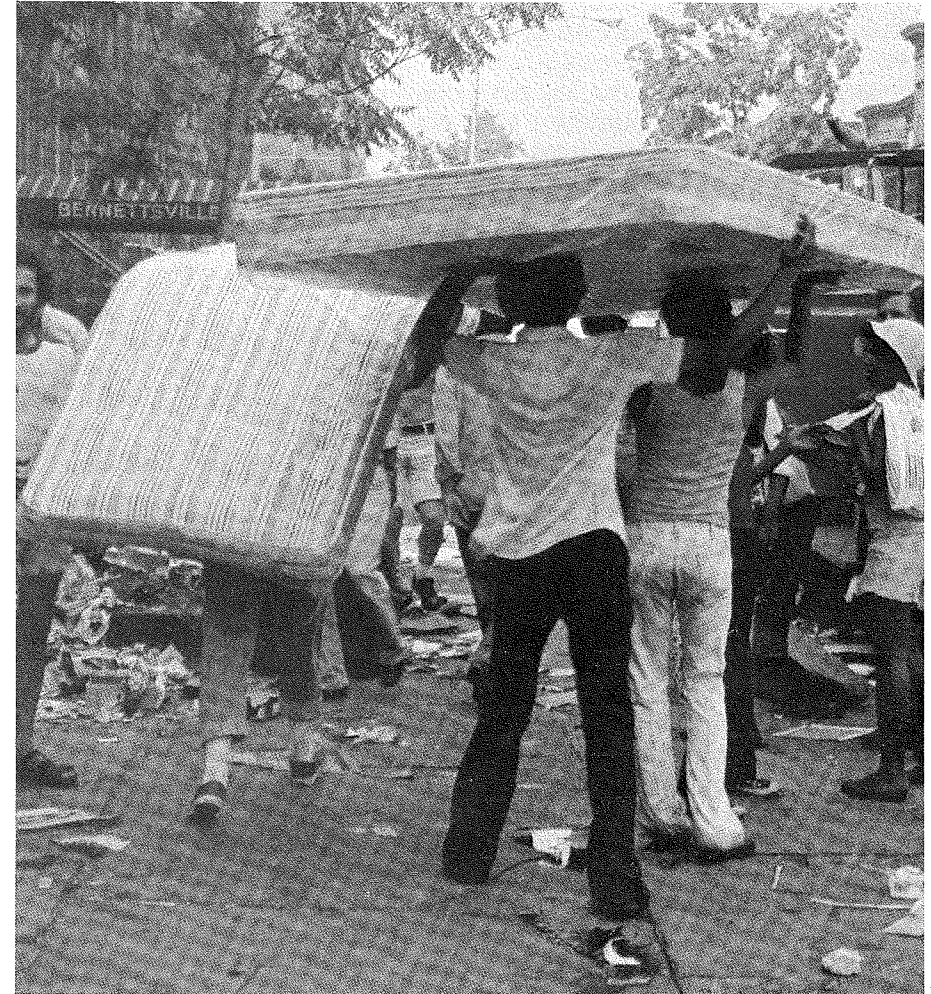
Французька газета "Фігаро" у статті "Демони бандитизму" констатує, що тепер у Франції бандитизмом займаються люди з усіх класів суспільства, люди будь-якої професії, часто інтелегентні і різного віку — найбільше ж молодь.

Так, наприклад, французький адвокат Круассан був активним організатором терору. Його бюро служило довгий час школою для терористів. Майже всі молоді терористи і терористки, за якими довго провадилися поліційні пошуки, числилися деякий час "службовцями" в його бюро.

Німецький письменник Г. Белл видав декілька книжок, в яких узяв під свій захист терористів і розпалював пожежу тероризму. В одній із них є такий заклик: "Як можна ставитися до цієї держави? Можна тільки одно: роз-

кладати, розкладати, розклада-ти". І він розкладав, бунтуючи проти держави, проти Церкви,

правду про мир, любов і братерство, дійшов до того, що став по боці терористів і прямо ствер-

Грабують нью-йоркські магазини, коли в місті на декілька годин згасло електричне світло в липні 1977 р.

проти всього того, що ми повинні шанувати.

Навіть професор богослов'я Г. Гольвицер, загубивши високу

джував тероризм "при деяких історичних ситуаціях".

До речі, у серпні 1979 року в Єрусалимі відбулася перша в іс-

торії Міжнародна конференція, на порядку денному якої стояло головне питання: “Які заходи вжити проти терору?” Сімсот делегатів з усіх кінців світу прийняли резолюцію з шести пунктів, в якій осудили терор, як міжнародний злочин, та висунули домагання, щоб рішуче і повсюдно йому протиставитись. Чи ця гребля витримає натиск поведінки, покаже майбутнє.

Не менше спустошення переживається у самому осередку розвитку і виховання людини — в родині. Родина — серце суспільства. Від того, як функціонує цей орган, залежить у значній мірі загальний стан суспільства. Видатний педагог А. Макаренко писав: “Виховуючи дітей, нинішні батьки виховують майбутню історію нашої країни”. Останньою серцевою недуга висунулася між хворобами на переднє місце. Тож, не в кращому стані і життя родинне.

Розлучення прирівняно до бомби сповільненої дії. Вибухає непередбачено і спричинює велику руїну. За порівняно недовгий проміжок часу лихо це обчислюється мільйонами. При порівнянні статистичних даних повстає різюча картина.

Наприклад, якщо в Америці в 1965 році цифра розлучень досягла 479 000 і вважалася рекордною, то в 1967 році вже становить 550 000, в 1970 році — 708 000, в 1974 році — 970 000, а в 1975 році — 1 036 000, і до нашого часу має тенденцію збільшуватись. Кожного дня реєструється понад 2 800 розлучень. Ко-

жен другий шлюб закінчується розлученням. Це означає, що тепер протягом року понад 2 мільйони людей переживають родинне розбиття, часто з тяжким скаліченням дитячого життя. Понад 7 мільйонів дітей zostалися без батьківського догляду, велику частину з яких виховує вулиця та множить число фахових злочинців. Частинно зі страху перед розлученням, а частинно під впливом аморальної розгнужданості, близько мільйона пар живуть без шлюбу. У Вашингтоні до 30 процентів немовлят народжується від нешлюбних жінок, а по всій країні — 8,4 процента. Зростає кількість вагітних між дівчатками 10—14 років, а з тим і кількість абортів. Зростає, зокрема між молоддю, кількість самогубств. З'явився новий вид злочину — вбивство батьків їхніми ж власними дітьми.

Тяжко хворе морально і радянське суспільство.

За даними коментатора соціальних проблем, опублікованими в “Літературній газеті” 8 вересня 1969 року, за останні сім років кількість розлучень у СРСР з 270 000 зросла до 646 300. Таким чином, Радянський Союз по кількості розлучень випередив Америку ще перед 1969 роком. У середньому 30 процентів шлюбів рветься, а в великих містах — близько 50 процентів. Кожне 10-е немовля народжується позашлюбне, а в Москві — кожне 5-е.

У країні річно робиться понад 5 мільйонів абортів. Розлучуються переважно молоді пари. Втрое більше розлучається людей, які

трохи не дотягнули до срібного весілля.

Мільйони по світу викинути з нормального родинного життя! Мільйонам інших стають вони причиною згуби! Таким темпом наш світ скочується до рівня моралі знищених колись міст — Содому й Гоморри.

I, нарешті алкоголізм.

Арістотель назвав його “добровільним божевіллям”. Алкогольні напої називали — “кров'ю сатани”, “бичем роду людського”. Але зло пияцтва не викоринене й досі. Це ворог, прикритий сильною тягою до нього. Особливо це помітно за нашого часу. На кожного мешканця земної кулі припадає в середньому 5 літрів абсолютного алкоголю на рік.

Америка знаходиться на дванадцятому місці в світі по вживанню алкогольних напоїв. Французи вживають алкоголю в 2 рази більше, а радянські громадяни в 1,5 рази більше на душу населення, ніж американці.

Однак, американські вчені і лікарі вважають проблему алкоголізму важливою. У країні нараховується близько 10 мільйонів хронічних алкоголіків, між якими щонайменше 3 мільйони жінок. Близько 800 000 аварій на дорогах річно, з яких щонайменше 28 000 закінчуються смертю, пов'язані з оп'янінням водія чи пішохода. У 30-40 процентів малолітніх правопорушників батьки були п'яницями.

Споживання вина на душу населення за рік в Італії і Франції складає відповідно 111 і 107 літ-

рів. Через п'ятику — 1,5 мільйона алкоголіків у Франції. Стосовно до загальної кількості населення в країні, це досить велике число.

Радянський Союз, за звичаєм, зменшує свої негативні дані. Але всім відомо, що п'янство там тепер стало справжнім народним нещастям.

У 1975 році від продажу тільки горілки (без коньяку і вина) держава отримала близько 23 мільярди рублів чистого прибутку. Річне споживання горілки на душу населення склало: у 1972 році — 23 півлітрові пляшки, у 1973 році — 24, у 1975 році — 26, у 1976 році — 28 пляшок. Якщо пересічний американець витрачає на пиття менше 0,6 процента свого заробітку, то радянські громадяни витрачають 72 проценти, тоді як на відпочинок, культурні розваги, журнали та літературу витрачають лише 6 процентів.

Закордонні туристи, що відвідали СРСР, оповідають, що вони бачили довгі черги біля виногорілочаних магазинів. Люди ці, напившись, валяються непритомні на вулицях усіх міст, до того ж у звичайні робочі дні. На одній нараді голова Свердловського райвиконкому Москви доповів: “З тротуарів нашого району за минулий місяць міліція підійняла 20 тисяч п'яних”.

Московська Державтоінспекція щомісячно позбавляє за п'янство водійських прав понад 3 000 водіїв. У радянській юридичній літературі часто повторюється твердження: понад 80 процентів

хуліганських злочинів чиняться п'яними.

З одного боку уряд ніби бореться з алкоголізмом, а з другого — витягає в людей останній запрацьований гріш, дозволяє їм заспокоювати їхній внутрішній неспокій.

Поставлено питання про боротьбу з алкоголізмом і між нашою еміграцією.

Традиційна "Маланка" чи інші якісь відзначення часто-густо пов'язані з "вільними напінками". Хочеш — не хочеш, а хтось вписує до програми випивку, мовляв, нехай краще "свій до свого по своє". При таких умовах годі говорити про ідейність, громадські обов'язки, вказувати пальцем на моральний занепад в інших.

Гірше того, як писав у "Вільному Світі" проф. І. Овечко: "Церковні заборони з року в рік перетворюються на звичайнісіньку пиятику під церквою або й у народних домах, зайнятих для цієї мети церковними проходами. І що найгірше, самі священики нами змушені до запрошування людей до пиятики. Чому? Бо якщо віруючі українці не вип'ють багато горілки на церковній заборі, така заборна майже ніякого фінансового доходу не дасть".

Автор статті "Геть з церковними заборонами з пиятикою!" ставить питання: "Чи це нормальне явище? Невже лише в такий спосіб можна і мусимо збирати гроші на церковні потреби?" І справедливо відповідає: "Ні! Час покінчити з церковними заборонами з пиятикою!"

Хтось підрахував, що українці в ЗСА на Великодні свята видають понад один мільйон доларів на алкогольні напої.

Така спрощена схема заплутаного і небезпечного стану людства нашого модерного віку. "Весь світ лежить у злі", — така характеристика Бога вповні відповідає нашій сучасності.

Що робити?

Переконавання, що перебудова суспільства за новими формулами, що матеріалізм — універсальний метод розв'язання криз, на практиці не виправдали себе. За судженням багатьох вчених, ніякі соціальні перетворення не можуть змінити людську природу, основу якої становить патологічна сутність. Дехто передбачає, що люди майбутнього втратять будь-яку моральність. Подібне передбачення вже віддавна висловлене у Святому Письмі: "Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошлюбні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі, нестримні, жорстокі, ненависники добра, зрадники, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, — вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклись. Відвертайсь від таких!" (2 Тим. 3:1-5).

Однак відомо, що зло — хвороба внутрішня, що злочинність — хвороба суспільства, а кожну хворобу належить лікувати. Сучасна хвороба в основному не від зовнішніх умов, а від внутріш-

ньої природи людини. Якщо людина прагне боротись із своїм злом, то вона повинна боротись із своєю злою внутрішньою природою. Порятунком людства багато вчених вбачають у поверненні до Бога, до Його високих моральних цінностей та установок, без чого, вважають вони, світ приречений на війну і морок.

Справді, кращого виходу нема. Бог ще тримає у чаші милосердя Свій цілющий лік і ласкаво пропонує його світові і кожному: "Зверніться до Мене й спасетесь, всі кінці землі, бо Я — Бог, і нема більше іншого Бога!" (Іс. 45: 22).

І. Беркута

ДОРОСТИ

Дорости б до пісні матерів,
Що любов, красу свою і вроду
Віддають будучині народу,
Народивши дочок і синів.

І, проживши чесно кожен з днів,
Долею відведених на світі,
Не застигти в бронзі чи в граніті,
Залишитись — в пісні матерів.

М. Луків

Про вихованість

РОЗМОВИ

Статистика в наші дні, здається, підрахувала вже все. Зрозуміло, підраховані і визначені в процентах і спосіб життя людини, і її поведінка — скільки за добу витрачається на сон, на їжу, на розмови. Найбільше часу йде, як виявилось, на розмови: на ді-

лові, сімейні, дружні, інтимні, телефонні і просто теревені.

Про розмови, а точніше, про те, як розмовляти, і хочеться поговорити докладніше.

Старе прислів'я "По одежі стрічають, а по уму випроводжають" в наші дні, коли проблема модно-

го одягу перестала бути проблемою чисто економічною, потребує деякого уточнення. Краще було б його сформулювати так: "По розмові стрічають, а по уму випроводжають". Тому що в більшості випадків саме манера людини розмовляти дозволяє судити про рівень культури і вихованості.

Звичайно, не кожен може здивувати співбесідника глибиною й оригінальністю своїх думок, та це й не обов'язково. Просто треба бути таким, яким ти є насправді.

Але слід пам'ятати, що природність поведінки сама по собі досягається не так просто. Спочатку, поки це не увійшло в звичку, не стало нормою, треба постійно контролювати себе, пам'ятати про те, що робити можна і чого не можна.

Поступово — і досить швидко — ви зможете опанувати основними правилами ввічливості в розмові, і тоді ваша манера розмовляти за будь-яких умов і обставин не буде дратувати співбесідника, зробить спілкування з вами приємним.

Перш за все слід засвоїти те, чого категорично — ніколи, ні в якому випадку! — не треба робити.

Кожен знає, що недозволено з'являтися в товаристві неголеним. Кожен знає, що не можна прилюдно кусати нігті, чистити їх, голосно сякаться. Всі ці дії викликають лише почуття огиди в інших.

Але не кожен знає, що, перебуваючи в товаристві, не можна бути похмурим, стурбованим, роз-

лютованим. Якщо у вас поганий настрій або якісь неприємності, то навіть це демонструвати?

У вас зіпсувався настрій від того, що гості, які прийшли після вас, вам неприємні? Зробіть вигляд, що нічого не сталося, або ж вийдіть — тихо, спокійно, краще за все так, щоб цього ніхто не помітив. Можете, вибравши момент, повідомити про свій вихід господарці або господареві дому, якщо це відбувається не в громадському місці. Зрозуміло, слід знайти для цього слушний момент.

Трапляється й так, що по дорозі в гості або ж у перші хвилини перебування на якомусь вечорі у вас змінився настрій настільки, що не хочете навіть ні з ким розмовляти, відповідати на чийсь запитання і т. д. Не будьте егоїстом; не псуйте настрої більшості — вийдіть.

Отже, настрій у вас гарний, все йде гаразд, вам доводиться розкланюватися із знайомими, обмінюватися з ними рукостисканнями, перекидатися двома-трьома репліками.

Слід пам'ятати:

Не можна дивитися вбік (навіть якщо ви шукаєте когось поглядом) у той момент, коли ви адресуєте хоча б слово до вашого побіжного співбесідника: це буде сприйнято як неповага. Треба дивитися співбесіднику в очі.

Не можна під час розмови гримасувати, кривити рот, зморщувати лоб і ніс — це не лише ображає співбесідника, але й робить вас смішним.

Не треба виголошувати звичні слова з афектацією — це може бути сприйнято як намір бути оригінальним що б то не було.

Не треба голосно сміятися навіть над найбільш вдалим жартом. Краща із манер — стриманість: притягати до своєї особи загальну увагу непристойно.

Не треба перебивати або переривати співбесідника: створюється враження, що ви його не поважаєте. Поставте себе на його місце, вам би це сподобалось?

Більшість звернених до вас запитань, а особливо привітань, потребують відповіді. Тут на кожному кроці вас підстерігають пастки. Припустімо, вітаючись з вами, малознайома людина спитає:

— Як поживаєте?

І раптом ви замість елементарно ввічливих, як в даному випадку і годиться, слів "спасибі, дя-

кую вам" (тобто спасибі за те, що ви цікавитесь моїми справами) почнете викладати йому подробиці про ваші справи, про здоров'я членів сім'ї і т. д., а на закінчення вимагатимете, щоб і він у свою чергу докладно розповів про себе і незнайому вам його сім'ю.

Зрозуміло, це порушення правил поведінки. Тому що запитання "Як поживаєте?" в даному випадку було просто даниною ввічливості, формальністю, яка повністю припустима при спілкуванні з малознайомою людиною.

Тому необхідно дуже точно відрізнити запитання, задане у формально-ввічливій формі, від запитання, яке пронизане зацікавленістю до вас. На це ж запитання, але задане близьким приятелем або давнім другом, не варто відгукуватися формальним "спасибі, добре, дякую вам".

М. Х.

Наші діячі

НЕЗАБУТНІ СПОМИН

Дня 29 вересня 1979 року відійшов у вічність демократично-солідарний друг, з яким ми близько двадцять років ділились ідеологічно-життєвими думками, проф. Іван Гончаренко.

Люди демократичної солідарності часто відчують певну духову лучність у думках і поглядах. Люди демократичних поглядів можуть бути одні від одних

простором віддалені, але при допомозі друкованого слова — часописів, книжок і тому подібне, відшуковуючи одні одних, діляться думками, розважаючи, що добре, а що лихе.

Як вище зазначено, що добра книжка, чи преса рівноправних поглядів роблять людей добрими приятелями. Коли ми з дружиною Анастасією були членами

Українського Робітничого Союзу (тепер Братського) й сталими читачами “Народної Воли”, то час від часу дописував І. Гончаренко, при такій нагоді нам пощастило познайомитись. Коли в 1965 році ми з дружиною переселились із Гартфорду, Конн., до Ірвінгтону, в Нью Джерзі, з того часу мали можливість посидіти з Покійним у парку, в тіні зелених дерев, і ділитись думками з пережитого та сучасного. Проф. І. Гончаренко, як педагог, пережив сталінський режим, а в молодому віці був студентом Київського університету, де працював проф. Іван Огієнко. Це все дало йому широкі наукові погляди про долю людського життя. Його окремі педагогічні видання і статті довгий час були поміщувани в “Українських Вістях”, “Народній Воли”, в журналах “Церква й Життя”, “Віра й Наука”, “Наш Приятель” та інших. Це все дало нам нашу близьку приятельську лучність.

Мешкаючи в Гартфорді, я вислав йому наукову мою розвідку “Напередодні світової реформації”. Він прочитав її уважно й написав:

“Ваша власна праця цікава й актуальна якраз у наші дні. Я з приємністю прочитав її. Є в ній оригінальні думки, які вказують, що автор глибоко передумав матеріял. Особливо сподобався мені розділ: “Соціальне питання”. Так, то правда, найбільше сучасне лихо то егоїзм як індивідуальний, так і національний. Затамування його в людині повинно бути головним завданням нашої ви-

ховної роботи. І це слід починати з наших родин”.

У наших минулих розмовах і дискусіях на тему політично-релігійну, як живі свідки царських режимів і революції, яка якраз виникнула на тлі соціального питання, часто порушували думки з Нового Заповіту, які вказували, як люди ще далеко до братнього життя.

Науково-педагогічна спадщина світлої п. проф. І. Гончаренка:

“**Основи українського національного виховання**”, — велика поважна праця. В-во “Українські Вісті”, Новий Ульм, Німеччина, 1959.

“**Порадник Батькам, як виховувати дітей**”, — видання “Народної Воли”, органу Українського Робітничого Союзу, 1962.

“**Кохання й одруження**” (Що потрібно для щасливого подружнього життя). Видання “Українські Вісті”, Новий Ульм, Німеччина, 1959.

“**Уваги до українського національного характеру**”, — видання “Українські Вісті”, Новий Ульм, Німеччина, 1961.

“**Правила виховання дитини**”, — В-во “Молода Україна”, Торонто, Канада, 1975.

“**Проблема родинного життя**”, — друковано в органі УАПЦ “Церква й Життя”, річник 1968.

Оце цих кілька слів про світлу пам'ять, як незабутнього друга проф. Івана Гончаренка, що спочив від своїх трудів на вільній землі Америки. Хай буде Йому вона легка.

Г. Домашовець

ВІРА Й НАУКА

Нерозгадані таємниці

ЗАГАДКА НАФТИ

Слов'яни називали її — ропанка, китайці — йгі-ю, стародавні греки — петролеум. Всі ці назви мають однаковий зміст: земляна, кам'яна смола, масло. У нас з далеких часів цю дивну рідину називають нафтою. Є кілька тлумачень походження цієї назви, зокрема вчені називають іранське слово “нафата” — просочуватись.

Важко сказати, коли людина вперше знайшла її. Проте дослідники встановили, що в деяких місцях узбережжя сучасного Каспійського моря вона виходила з надр більше п'ятисот тисяч років тому. Один із чудових доказів цієї гіпотези — велике нафтове озеро, що вивітрилося на північ від Баку.

Більше двох з половиною тисяч років тому на місці теперішньої багдадської залізниці ще існувало місто Вавілон. Під час царювання Набупаласара та його сина Навуходоносора II було збудовано трьохстінну огорожу цього міста. Стіни робили з обпаленої цегли, через кожні 20 метрів зводили високу башту. В'язучою речовиною тут був... рідкий асфальт. При розкопках стародавніх міст Єгипту знаходять світильники, заповнені нафтою. Арабський географ Істархі, який жив у восьмому столітті, розповідає у “Книзі кліматів”, що бакінці виготовляють їжу, спляючи у печах нафту. Сімсот років тому, за свідченням Марка Поло, нафту продавали на ринках Багдада. У 334—331 роках до нашої ери нафтовими лампами освітлював свою похідну палатку Олександр Македонський.

Нафту застосовували у воєнних цілях стародавні римляни, завойовники Чингізхана, воїни Київської Русі.

На Русі нафтою лікували від ревматизму та ряду інших хвороб. У 1772 році академік Ф. С. Лепехін писав, що нафту видобувають на Печорі і використовують з лікувальною метою.

Яке ж походження нафти?

Так звана “космічна” теорія походження нафти вважає: “чорне золото” утворилося з вуглеводів, які містились у газовій оболонці розпеченої Землі. Під час поступового охолодження планети вони конденсувались у її верхніх шарах.

Однак більшого поширення дістало вчення академіка І. М. Губкіна. Він створив струнку теорію походження горючих копалин, у тому числі й нафти (з органічних речовин).

І. М. Губкін стверджував, що графіт, вугілля, нафта, природні гази мають спільне походження. Нафта, наприклад, утворюється безперервно і в наші дні.

Вважають: головним матеріалом, з якого утворилась нафта, є різноманітні організми, наприклад, морський, річковий та озерний планктон. Час життя цих організмів малий, а кількість — величезна. Осідаючи на дно, вони утворюють потужні пласти.

Багато живих організмів гине внаслідок катастрофічних змін умов існування. Так, наприклад, у першій чверті нашого століття тепла течія, що омиває тихоокеанські береги Південної Америки, раптово змінила свій напрям, і температура води біля берегів різко знизилась.

Переважає більшість дрібних рослин і тварин загинула. За багатомільйонну історію таких катастроф було, мабуть, чимало, і вся маса мікроорганізмів осідала на дно, заносилася піском, солями. Утворились шари так званого "гнилого мулу".

Може здатись неймовірним, що з накопичень дрібних мікроорганізмів мо-

жуть утворюватися величезні родовища нафти та газу. Але ж у бакинському нафтовому районі зустрічаються шари гірської породи—діатоміту—завтовшки понад 400 метрів, утворені з... водоростей.

Але питання про походження нафти досі залишається дискусійним.

ЗВІДУСІЛЬ

• Відома організація Міжнародна Амністія звернулася 10 жовтня ц. р. до уряду СРСР із закликом та домаганням звільнити всіх політичних в'язнів та припинити використання психіатрії для політичних цілей.

• Під час своїх відвідин ЗСА, Папа Іван Павло II висловився конкретно щодо таких пекучих справ: 1. Подружжя: "Християнське подружжя є нерозривне і нерозв'язальне". 2. Аборти: "нищення ненародженої дитини є поганим злочином". 3. Статевий гін: Папа засуджує зносини між чоловіком і жінкою поза подружжям і перед подружжям. 4. Контроль народження: Папа таврує всі штучні засоби, які обмежують народження та які суперечать законам природи і людської породи. 5. Папа прославляє жінку, її роль в родині та суспільстві, але заперечує жінкам право ставати активними членами духовенства.

• Населення ЗСА понад 220 мільйонів чоловік. Із них 61 мільйон не належить до жодної Церкви, ані релігійної інституції.

• На шляхах Америки в 1977 році загинуло 47 876 осіб. Міністерство транспорту, подаючи цю цифру, додає, що половина з них були у віці до 30 років. Несчасні випадки були викликані надмірною швидкістю, п'яними водіями, необережною їздою та результатом нехтування охоронних пасків.

• В усьому світі нараховується близько 800 мільйонів радіоприймачів, 300 мільйонів телевізорів, а загальна кількість щоденних газет сягає восьми тисяч.

• Чи можуть користуватися телефоном люди, які втратили слух? На це питання ствердно відповів японський учитель Мінамі, сконструювавши оригінальний пристрій. По звичайних телефонних проводах він передає письмові знаки, нанесені олівцем на спеціальну пластинку, які приймаються й відтворюються за допомогою електроніки.

• У 1900 році було виплавлено 29 мільйонів тонн сталі. Тепер її виплавлення перевершило 500 мільйонів тонн на рік.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний Пане Редакторе!

Почуваюсь до милого обов'язку висловити Вам велике признання і братню подяку за таке вміле та змістовне редагування Вашого цінного журналу. Здається, що Ваш журнал, серед малозмістовної, на жаль, нашої сучасної української преси, чи не єдиний, який так вміло та глибоко змістовно аналізує в статтях його співпрацівників та дописувачів справи духовно-морального та культурно-освітнього, як також національного характеру.

Молимо Господа, щоб допомагав Вам і надалі у Вашій такій цінній і незаступній праці на добро і користь усім вірним нашої Церкви та нашого боголюбивого і багатостраждального українського народу.

Щастя Вам Боже на все добре!

З любов'ю в Христі Господі

Ваш о. Іван Стус

ВП Панове!

Я дістала кілька примірників Вашого журналу "Віра й Наука". І мені дуже подобається. Тому пересилаю передплату на рік.

Щиро дякую.

Слава Ісусу Христу!

А. С. Іванчук

Дорогий у Христі Брате!

Уже місяць тому, як я узяв на пошті грошевий переказ, щоб послати свою передплату на журнал "Віра й Наука", але за браком часу не міг цього зробити аж дотепер.

Тому спішу вислати хоч маленьку допомогу. Бо журнал я люблю читати. Він дійсно відповідає своїй назві: "Віра й Наука". А при тому мені, що працюю в друкарні, приємно бачити такий журнал, що не лише фахово написаний, але і друкарська робота виконана дуже гарно.

З братнім привітом

О. Ткаченко